

PARTNERI U PROJEKTU

1. Općina Busovača
2. Javno komunalno preduzeće Komunalac d.o.o. Busovača
3. ŠPD Srednjobosanske šume d.o.o., Donji Vakuf, šumarija Busovača
4. Lovačko društvo „Zec“ Busovača
5. Udruženje za zaštitu životne okoline „EKOBUS“ Busovača
6. Kantonalna uprava za šumarstvo Srednjobosanskog kantona
7. fea—Inicijativa za šumarstvo i okoliš

SREDNJOBOSANSKE ŠUME
ŠUME SREDIŠNJE BOSNE d.o.o.
DONJI VAKUF

PODACI O FINACIJERU PROJEKTA

FMPVŠ

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva - Jedinica za implementaciju projekata (PIU) u šumarstvu i poljoprivredi.

Projekt održivog upravljanja šumom i krajolikom, financiran od strane GEF-a (Global Environment Facility).

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

- Identifikacija divljih deponija i procjena količina otpada u cilju izrade spiska i mape divljih deponija na području općine Busovača.
- Tijekom trajanja projekta izvršit će se saniranje četiri divlje deponije koje se nalaze u šumi i na šumskom zemljištu na području općine Busovača.
- U cilju podizanja svijesti lokalnog stanovništva o prevenciji nastajanja i štetnosti divljih deponija u šumi i na šumskom zemljištu, za vrijeme trajanja projekta će se izraditi, odštampati i distribuirati letak o štetnosti odlaganja otpada u prirodu i nastajanja divljih deponija.

NEGATIVAN UTJECAJ OTPADA NA ŠUME

Šume zauzimaju 30% površine Zemlje i osnovno su stanište miliona vrsta, važan izvor čistog zraka i vode i imaju jako veliku ulogu u borbi protiv klimatskih promjena. Šume imaju sljedeće funkcije:

- Ekološke funkcije (zaštita biodiverziteta, zemljišta i voda)
- Sociološke funkcije (rekreacija, turizam i obrazovanje)
- Proizvodne funkcije (snabdijevanje drvetom i nedrvnim šumskim proizvodima)

Neodgovornim postupanjem i odlaganjem otpada u šume i na šumska zemljišta ugrožavaju se prethodno navedene funkcije šuma i negativno utiče na okoliš.

RECIMO **STOP** ODLAGANJU OTPADA
U ŠUME I NA ŠUMSKO ZEMLJIŠTE!

Asocijacija
privatnih
šumoposjednika
Srednjobosanskog
Kantona

Mehmedalije Maka
Dizdara b.b.
72 260 Busovača
info@aps-sbk.ba
www.aps-sbk.ba

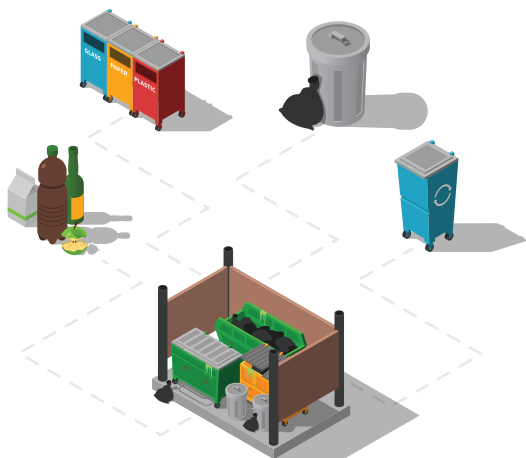
PROJEKAT

IDENTIFIKACIJA, MAPIRANJE I SANIRANJE
ODABRANIH DEPONIJA KOJE SE NALAZE
NA ŠUMSKOM ZEMLJIŠTU NA PODRUČJU
OPĆINE BUSOVAČA

**BROŠURA O ŠTETNOSTI
ODLAGANJA OTPADA U
PRIRODU I NASTAJANJA
DIVLJIH DEPONIJA NA
PODRUČJU OPĆINE
BUSOVAČA**

OSNOVNI POJMOVI

BIOOTPAD je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz domaćinstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i sličan otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

KOMPOSTIRANJE je biološka razgradnja biootpada uz prisustvo zraka, pri čemu nastaju ugljikov dioksid, voda, toplina te konačni proizvod kompost (humus).

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD je otpad iz domaćinstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz domaćinstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je metal, papir, plastika, staklo i dr.).

OTPAD je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Sakupljanje prijevoz i obrada otpada su važni u svrhu zaštite javnog interesa.

PROIZVOĐAČ OTPADA je svaka osoba čijom aktivnošću nastaje otpad.

RECIKLAŽNO DVORIŠTE je prostor namijenjen odvojenom sakupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

RECIKLIRANJE je postupak sakupljanja odbačenih proizvoda, razvrstavanje i njihovo pretvaranje u nove materijale za izradu novih proizvoda slične ili iste namjene.

SMEĆE je dio otpada koji završi na odlagalištima smeća.

ZBRINJAVANJE OTPADA je svaki postupak zbrinjavanja otpada propisan Zakonom o upravljanju otpadom.

VRIJEME BIOLOŠKE RAZGRADNJE POJEDINIH STVARI U PRIRODI

 Papirnat maramice	2-4 tjedna
 Ogrizak jabuke	2 mjeseca
 Kartonska kutija	2 mjeseca
 Filter cigarete	1-5 godina
 Vunena čarapa	1-5 godina
 Čaša od stiropora	50 godina
 Metalna konzerva	50 godina
 Limenka za piće	200 godina
 Plastična boca	više od 400 godina

UPRAVLJANJE OTPADOM

Dobro upravljanje otpadom započinje sprečavanjem stvaranja otpada, na prvom mjestu, jer ono što nije proizvedeno ne mora se ni odlagati. Sprečavanje ili minimiziranje stvaranja otpada treba da bude glavni prioritet u bilo kojem planu upravljanja otpadom. Tamo gdje se otpad stvara, operatori i projektanti moraju uvijek odabrati optimalnu opciju tretiranja otpada s najnižim rizicima po ljudsko zdravlje i okolinu.

Na shemi ispod je prikazan redosljed po kojem treba upravljati otpadom. Iz ove hijerarhije je vidljivo da najprije treba smanjiti količinu otpada koja se stvara, zatim taj otpad ponovno iskoristiti, a onda izvršiti prenamjenu otpada (recikliranjem, kompostiranjem ili pretvaranjem otpada u energiju) i konačno, kao posljednju opciju, odložiti otpad na deponiju.

SMANJITI KOLIČINU OTPADA

PONOVO ISKORISTITI OTPAD

IZVRŠITI PRENAMJENU OTPADA
(RECIKLIRATI, KOMPOSTIRATI, PROIZVODITI ENERGIJU)

NEGATIVNI EFEKTI ODLAGANJA OTPADA NA ILEGALNIM I NEUREĐENIM DEPONIJAMA

Otpad odložen na neuređenim deponijama u šumama i na šumskom zemljištu direktno ugrožava okoliš, šumske ekosisteme i ljudsko zdravlje. Opasnosti i druge neugodnosti su višestruke i to od:

- širenja zaraznih bolesti koje mogu prenositi glodari, insekti i druge životinje,
- nastajanje požara u šumama i na šumskom zemljištu, smrada, prašine i dima,
- procjednih voda iz deponije koje su veoma opasan zagađivač okoliša,
- emisija deponijskih plinova,
- zagađenja zemljišta,
- raznošenja otpada vjetrom.

Oborinske, podzemne i površinske vode, kao i one koje su na deponiju dospjele sa smećem, po pravilu su zagađene teškim metalima i različitim organskim otrovima (pesticidi, fenoli, dioksini i sl.). Procjedne vode odlaze u okolinu i zagađuju zemljište i podzemne vode i šumske ekosisteme ugrožavajući i izvore pitke vode, a stanovnicima koji žive u blizini odlagališta može biti umanjena kvaliteta življenja neugodnim mirisima koji su potencijalni izvor zaraze.

U okviru projekta: **Identifikacija, mapiranje i saniranje odabranih deponija koje se nalaze na šumskom zemljištu na području općine Busovača**, identificirano je i mapirano ukupno 37 ilegalnih i neuređenih („divljih“) deponija otpada.

Kao odgovorni građani smanjimo štetan utjecaj otpada na okoliš kroz organizirano odlaganje otpada.

ČIST OKOLIŠ NAŠA JE ODGOVORNOST I OBAVEZA!